

11. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Soru Bankası

Konu Anlatım Videolu

Soru Çözüm Videolu

Stratejik Konu Özeti

Mikro Konu Testleri

Ünite Uygulama Testleri

Etkinlikler

Soru Sayısı: 1164

Metin Kirazlı - Erdem Çemç
Sadettin Uslu

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1	GİRİŞ	7 - 34
	1. Mikro Konu: Edebiyat ve Toplum İlişkisi	8
	2. Mikro Konu: Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi	14
	3. Mikro Konu: Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri	22
ÜNİTE 2	HİKÂYE	35 - 76
	4. Mikro Konu: Giriş	36
	5. Mikro Konu: Bireyin İç Dünyasını Yansıtan Hikâyeler	38
	6. Mikro Konu: Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Hikâyeler	44
	7. Mikro Konu: Toplumcu - Gerçekçi Hikâyeler	50
	8. Mikro Konu: Modern ve Postmodern Hikâyeler	56
	9. Mikro Konu: Cümlelerin Öğeleri	62
ÜNİTE 3	ŞİİR	77 - 128
	10. Mikro Konu: Tanzimat Şiiri	78
	11. Mikro Konu: Servetifünûn (Edebiyat-ı Cedide) ve Fecriati Şiiri	88
	12. Mikro Konu: Saf (Öz) Şiir	100
	13. Mikro Konu: Millî Edebiyat Şiiri ve Bağımsız Sanatçılar	106
	14. Mikro Konu: Cumhuriyet Dönemi'nin İlk Yıllarında Şiir	114
	15. Mikro Konu: Türk Dünyası Edebiyatı Şiiri	120
ÜNİTE 4	MAKALE	129 - 144
	16. Mikro Konu: Makale Türünün Tarihsel Gelişimi ve Yazarları	130
ÜNİTE 5	SOHBET VE FIKRA	145 - 168
	17. Mikro Konu: Cumhuriyet Öncesi ve Sonrasında Sohbet	146
	18. Mikro Konu: Cumhuriyet Öncesi ve Sonrasında Fıkra	154

ÜNİTE 6	ROMAN	169 - 218
	19. Mikro Konu: Milli Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Roman	170
	20. Mikro Konu: Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Roman	180
	21. Mikro Konu: Toplumcu - Gerçekçi Roman	186
	22. Mikro Konu: Modern ve Postmodern Roman	194
	23. Mikro Konu: Anlatım Bozuklukları	200
ÜNİTE 7	TİYATRO	219 - 244
	24. Mikro Konu: Tiyatro Türünün Genel Özellikleri	220
	25. Mikro Konu: Dünya Edebiyatı'nda Bazı Önemli Tiyatro Yazarları	224
	26. Mikro Konu: Cumhuriyet Dönemi'nde Türk Tiyatrosu	228
ÜNİTE 8	ELEŞTİRİ	245 - 262
	27. Mikro Konu: Eleştiri, Eleştiri Türünün Tarihsel Gelişimi ve Yazarları	246
ÜNİTE 9	MÜLAKAT VE RÖPORTAJ	263 - 282
	28. Mikro Konu: Mülakat Türünün Genel Özellikleri	264
	29. Mikro Konu: Mülakat Yazarları	270
	30. Mikro Konu: Röportaj	272
	CEVAP ANAHTARI	283 - 288

ÜNİTE 1

GİRİŞ

MİKRO KONULAR

- 1. Mikro Konu:** Edebiyat ve Toplum İlişkisi
- 2. Mikro Konu:** Edebiyatın Sanat Akımları ile İlişkisi
- 3. Mikro Konu:** Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri

1. ÜNİTE: Giriş

1. Mikro Konu:

EDEBİYAT VE TOPLUM İLİŞKİSİ

Edebiyat; duygu, düşünce ve hayallerin dil aracılığıyla güzel ve etkili bir biçimde anlatılmasıdır. Edebiyat insana ait olanı anlatır. Dolayısıyla içinde bulunduğu toplumdan, sosyal hayattan soyutlanamaz, ortaya çıktığı toplumun sosyal yapısından ayrı düşünülemez.

Sahafılar Çarşısı (İstanbul - Beyazıt)

Uygarlık tarihi boyunca insanlar, yaşamlarını sürdürmek, maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmıştır. Temel ihtiyaç olarak görülmesi de uygarlık tarihinde edebiyat, her zaman yerini korumuştur. İnsanlar acılarını, sevinçlerini, hayallerini, yaşadıklarını kısacası her şeyi tarih boyunca edebiyat aracılığıyla dile getirmeyi sevmiştir. Toplumu derinden etkileyen olayların anlatıldığı destanlar, ölenlerin ardından yazılan meşiyeler, insanlığa etkileri çok ağır olan savaşların konu edildiği roman, şiir gibi ürünler bu duygu ve olayların yer aldığı edebiyat ürünleridir. Edebiyatçılar, binlerce yıldır, yaşadıklarını, gördüklerini ve düşündüklerini edebi eserlerde anlatırken içinde buldukları toplumun zihniyetinden etkilenir.

NOT

Zihniyet; bir toplumda belli bir dönemde hâkim olan sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik, askeri anlayışların birlikteliğidir. Bu birliktelik, belirli ana hatlar oluşturur ve yaşanan dönemi diğer dönemlerden farklı kılar, ayırır.

Edebiyat ve Toplum Sorunları

Edebiyat; insanı konu edinir. İnsan da içinde yetiştiği toplumun bir parçasıdır. Dolayısıyla edebiyat insanı, insanın yaşamını ve sorunlarını anlatırken toplumu ve toplumun sorunlarını da dile getirir. Örneğin Türklerin İslam'ı kabulünden önceki dönemde ortaya konan destan ve koşuklarda halkın yaşadığı zorluklar, mücadeleler; İslamiyet'in kabulünden sonraki dönemde Dede Korkut Hikayeleri'nde sosyal hayat; Divan edebiyatında Nef'i'nin hicivlerinde toplumsal bozukluklar, Nabi'nin ve Bağdatlı Ruhi'nin eserlerinde siyasi ve sosyal konular; Tanzimat Dönemi'nde Ahmet Mithat, Namık Kemal, Şinasi ve Ziya Paşa'nın eserlerinde yanlış Batılılaşma, görücü usulü evlilik, vatan, hürriyet, adalet vb. konular; Servetifünun sanatçılarından Tefik Fikret'in şiirlerinde, Milli Edebiyat Dönemi'nde Yakup Kadri'nin romanlarında, Refik Halit Karay'ın hikâyelerinde ve Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinde Millî Mücadele, Doğu - Batı çatışması, Anadolu halkının sıkıntıları; Cumhuriyet Dönemi romanlarında Anadolu köylüsünün sorunları vb. konular işlenmiştir.

Dede Korkut Anıtı (Bayburt)

UYARI

Edebiyatın toplum ile kurduğu yakın ilişki edebiyat eserini asıl amacı olan sanatsal kaygısından saptırmamalıdır. Bir edebî eserin toplumsal yönü ne kadar güçlü olursa olsun eserin var oluşunun ön koşulu sanattır.

Edebiyat ve Toplumsal Değişim

Edebiyat ve toplum birbirinden etkilenen ve birbirini etkileyen iki önemli unsurdur. Bir toplumun değişip gelişmesinde edebiyatın katkısı küçümsenemez çünkü edebiyat, insanların dünyaya bakışını değiştirir. Bu durum, toplumsal değişimde son derece etkilidir. Sanatçılar, toplumda belirli anlayışların ortaya çıkıp benimsenmesinde önemli rol oynar. Her sanatçı, kendi anlayışını edebî eserlerle topluma aktarır; topluma yön verir, onun şekillenmesini sağlar.

Tarih boyunca edebiyat halkı aydınlatmak için araç olarak kullanılmış, toplumun değişip gelişmesinde etkili olmuştur. Örneğin Destan Dönemi'nin kimi ürünlerinde dile getirilen konularla halkın düşmanlara karşı bilinçli olması, her zaman benliğini koruması gerektiği anlatılmıştır. Özellikle Tanzimat'tan itibaren başlangıçta gazete aracılığıyla topluma Batı dünyasının kapıları açılmış;

roman ve tiyatro gibi ürünlerle toplumun yaşayışı ve düşüncelerinin değişmesinde etkili olunmuştur. O güne kadar Batı dünyasını yakından tanımayan Türk halkı yavaş yavaş Batı'yı tanımış ve sosyal bir takım değişimler geçirmiştir. Ahmet Mithat Efendi, romanlarındaki üslubu ve işlediği konularla; Namık Kemal, tiyatro ve şiir türündeki eserleriyle ve Şinasi, makale ve tiyatro eserleriyle; Cumhuriyet Dönemi'nde Fakir Baykurt, Orhan Kemal gibi yazarlar romanlarıyla, Necip Fazıl Kısakürek, Nazım Hikmet gibi şairler şiirleriyle toplumun değişmesinde etkili olmuştur.

1. Topluların tarihi boyunca edebiyatın işlevi, genellikle onun iki yönü öne çıkarılarak belirlenmeye çalışılmıştır. Kimileri, edebiyatı kişisel duygulanmaların, yaşantıların, heyecanların ifade aracı görmüştür. Bu durumda edebiyat, geniş kalabalıkların değil, bireyin hizmetinde olarak gerek yazar gerekse okurun adeta eğlence aracıdır. İkinci durumda edebiyat, toplumsal bakış açısının ürünüdür ve ondan beklenenlerin sınırları da buna göre çizilmektedir. Edebiyatı bu anlayış çerçevesinde ele alanlar, sosyal problemlerin çözülmesinde edebiyatı bir eğitim aracı olarak görmüşlerdir. Bu bir bakıma edebiyatın bir dereceye kadar asıl amacından uzaklaştırılması anlamına gelir. Oysa gerçek edebiyat eserleri bu iki amaca da başarıyla hizmet eden eserlerdir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebiyat eseri sayesinde toplumun içinde bulunduğu koşulların gözler önüne serildiği
- B) Edebiyat eserinin hem bireysel hem de toplumsal konuları dile getirmenin aracı olduğu
- C) Konusu birey olan edebiyat eserlerinin, konusu toplum olan eserlerden daha fazla ilgi gördüğü
- D) Edebî eserlerin; sanatçıların duygu ve düşünce dünyasından kopuk olmadığı
- E) Sosyal problemleri konu edinen edebiyat eserlerinin de merkezinde bireyin olduğu

2. Türk edebiyatının Tanzimat'la başlayan Yenileşme Dönemi'nden itibaren, toplumu ilgilendiren pek çok sorun edebiyatta yer almıştır. Batılılaşma sürecinin etkisiyle edebiyatın muhtevası değişime uğramış, roman, şiir ve tiyatro gibi türlerde o güne kadar işlenmeyen konular edebiyata girmiştir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Batılılaşma süreciyle Yenileşme Dönemi'nde ele alınan konulardan biri değildir?

- A) Yanlış Batılılaşma
- B) Görücü usulü evlilik
- C) Hürriyet
- D) Milliyetçilik
- E) Kahramanlık

3. Edebiyat; duygu ve düşüncelere seslenerek insanın mükemmel bir varlık hâline gelmesinin koşullarını hazırlar. Toplum, bir anlamda kolektif bilincin bir düzen çerçevesinde oluşan organik bütünlüğüdür. Öyleyse gelişmiş bir edebiyat, toplumun yeniden biçimlendirilmesinde, ortak idealin oluşturulmasında küçümsenmeyecek bir etkiye sahiptir.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi bu parçada dile getirilen düşünceye uygun eserler vermemiştir?

- A) Mehmet Akif Ersoy
- B) Tefik Fikret
- C) Yunus Emre
- D) Yaşar Kemal
- E) Ahmet Haşim

4. Kapıları çalan benim
kapıları birer birer.
Gözünüze görünemem
göze görünmez ölümler.
Hiroşima'da öleli
oluyor bir on yıl kadar.
Yedi yaşında bir kızım,
büyümez ölü çocuklar.
Saçlarım tutuştu önce,
gözlerim yandı kavruldu.
Bir avuç kül oluverdim,
külüm havaya savruldu.
Benim sizden kendim için
hiçbir şey istediğim yok.
Şeker bile yiyemez ki
kâat gibi yanan çocuk.
Çalışıyorum kapınızı,
teyze, amca, bir imza ver.
Çocuklar öldürülmesin
şeker de yiyebilsinler.

Bu şiirden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Edebiyat eserinin toplumsal konuları dile getirdiğine
- B) Şiir türündeki eserlerin sanatçının dünyasını yansıtmadığına
- C) Şiirde kullanılan dilin her zaman halk tarafından anlaşılacağına
- D) Edebiyatın yaşamdan aldıklarını değiştirmeden aktardığına
- E) Şairlerin, yaşadıkları dönemin zihniyetine katkıda bulunduğu

5. Başka birçok öge gibi, edebiyat da toplumsal yapıyı oluşturan kültür öğelerinden biridir. Hem toplumdaki etkilenir hem de toplumu etkiler. Sosyal yapının gelişmesine katkıda bulunur. Toplumsal ve kültürel değerler, gelecek kuşaklara edebiyat aracılığı ile aktarılır. Böylece kültürel boşluğun yaşanmamasında ve toplumsal bilincin canlı tutulmasında edebiyatın payı büyüktür. Edebiyat- kültür yakınlığı, edebiyatta millî kültürün oluşmasında, dolayısıyla toplum yapılanmasında ilk basamak olarak görülebilir.

Bu parçadan edebiyat ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Toplumsal yapının oluşmasında etkili olduğu
- B) Toplumla karşılıklı etkileşim içinde olduğu
- C) Toplumlar arası etkileşimde köprü görevi üstlendiği
- D) Kültürel ve toplumsal öğelerin kalıcılığını sağladığı
- E) Kültüre yakınlığının toplumsal değişime zemin hazırladığı

1. Aşağıdaki sanatçılardan hangisinin edebiyat aracılığıyla toplumsal değişime etkisinin diğerlerinden daha az olduğu söylenebilir?

- A) Ömer Seyfettin
B) Mehmet Akif Ersoy
C) Namık Kemal
D) Karacaoğlan
E) Ziya Paşa

2. Roman yeni bir edebî tür olmasına rağmen, daha ilk örneklerinde sosyal yapıya ait birçok sorunun romanda ele alındığı görülür. Bunlar arasında Batılılaşmanın toplum hayatındaki etkileri, kadının toplumdaki konumu, kölelik büyük bir yer tutar. ----, neredeyse edebiyatı ve özellikle romanı, toplumun eğitilmesi ve ilerlemesinde araç olarak kullanır. ---- eserleri de tam anlamıyla döneminin sosyal belgeleri durumundadır. Onun öykü ve romanlarında çeşitli inançlar, konuşmalar, gelenek ve görenekler, yaşayışlar ile İstanbul halkının değişik kesimleri yer alır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek - Yahya Kemal Beyatlı
B) Ömer Seyfettin - Halit Ziya Uşaklıgil
C) Sami Paşazade Sezai - Recaizade Mahmut Ekrem
D) Halide Edip Adivar - Mehmet Rauf
E) Ahmet Mithat Efendi - Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın

3. Kendi kaynaklarından beslenmeyen bir edebiyat, başka edebiyatlar karşısında kendisini karakterize eden imkânlardan yoksun kalır.

Bu cümlede edebiyat ile ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı toplumlarda birbirinden farklı özelliklere sahip olması nedeniyle geç gelişme göstereceği
B) Sahip olduğu temel özelliklerin gelişme gösterdiği toplumun özelliklerinden kaynaklandığı
C) Ortaya konan edebi ürünlerin farklılık göstermesine bağlı olarak toplumun gelişmesinde etkili olacağı
D) İçinde doğup büyüdüğü toplumun kültüründen yararlanmazsa özgün bir yapı ve anlayışa sahip olamayacağı
E) Kendisine kaynak olarak aldığı kültürel değerlerin etkisi altında kalmazsa evrensel nitelikler kazanacağı

4. Mimarî yapılar, bir süre sonra dış şartların etkisiyle yıpranıp yok oldukları hâlde, edebiyat eserleri yazıldıkları günün canlılığı içindedir. Yani mahiyetleri değişmez. Dolayısıyla bir milletin maddî ve manevî dünyasını keşfetmenin en kolay yolu edebiyat eserlerinden geçer. Sosyal tarihçiler, kültür ve din tarihçileri, kısaca konusu insan olan bilimlerin araştırmacıları, kendileri açısından yararlı olabilecek pek çok malzemeyi edebiyat eserlerinde bulabilirler. Edebiyatın bu özelliğini, roman türünde vurgulayan Fransız romancısı Stendhal romanı "yol boyunca gezdirilen bir ayna" olarak görür.

Bu parçada edebiyat eserine yönelik olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçısının dünyayı daha net görmesini sağladığı
B) Sosyal hayatı tüm gerçekliğiyle yansıttığı
C) İnsanların edebiyattan beklentilerini tam olarak karşıladığı
D) Araştırmacılar için en geçerli kaynak olduğu
E) Özgünlüğünü insan var oldukça koruduğu

5. Edebiyatın insana sunduğu bilgi, yaşantıya dönüşmüş olarak ve içinde karmaşık bir yapıyı barındırarak karşımıza çıkar. İşte edebiyatın bu temel özelliği dikkate alınmak kaydıyla, edebiyat eserleri, bir toplumun geçmişteki durumunun bilinmesinden başka, geleceğine yön vermek bakımından da önemli görevler üstlenir.

Bu parçaya göre edebiyat eserleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Toplumsal konuları irdelerken sanatsal özelliklerini kaybetmez.
B) Topluma mal olmuş önemli insanların başarılarını konu edinir.
C) Toplumun geçmişinin ve geleceğinin inşasında kullanılır.
D) Toplumun şekillenmesinde ve tarihini yansıtmada etkilidir.
E) Toplumda meydana gelen her olayı ayrıntısıyla işler.

6. Aşağıdakilerden hangisi edebiyatın toplumsal konuları dile getirmesine örnek olamaz?

- A) Mehmet Rauf'un "Eylül" adlı romanı
B) Yunus Emre'nin "Risaletü'n Nushiyye" adlı mesnevisi
C) Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın "Mürebbiye" adlı romanı
D) Halide Edip Adivar'ın "Sinekli Bakkal" romanı
E) Mehmet Akif'in "Seyfi Baba" adlı manzumesi

1. Sanatı bir yansıtma olarak yorumlayanlara göre edebiyat, dünyaya tutulmuş bir aynadır; toplumu, gerçekliği yansıtır. Dolayısıyla da insanı, yaşamı açıklar. Yansıtma kuramını benimseyen kimi düşünürlerse bunu yeterli bulmaz, edebiyatın eğitici bir nitelik taşıması gerektiğini öne sürerler. Onlara göre edebiyat yapıtı gerçekliği yansıtmakla yetinmemeli, toplumsal ya da siyasal açıdan insanları eğitmeli, bilinçlendirmelidir. Bu görüşlere bağlı olarak bir edebiyat yapıtının değerlendirilmesinde iki ölçüt geçerlidir: Gerçekliğin yansıtılışındaki başarı ve okur ya da toplum üzerindeki etkinin niteliği.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Edebi eserin gerçekliği ele alış biçimi, sanatçının özgün tutumuna bağlı olarak değişiklik gösterebilir.
- B) Hayatı aktarma ya da insanlara donanım kazandırma, edebi bir eserde aranan başlıca özelliklerdir.
- C) Gerçeklik ve edebiyat arasında kurulmaya çalışılan bağ, gerçek edebi eserlerde açık bir biçimde görülür.
- D) Toplumsal ya da siyasal söylem taşıyan bir edebi eserin, değerlendirilmesinde nesnel ölçütler kullanılır.
- E) Her edebi eserin bir sanatçısı ve her eleştirel düşüncenin de bir kuramcısı olmak zorundadır.

2. Aşağıdakilerden hangisi yazmış olduğu edebi ürünlerle toplumun değişip şekillenmesine katkıda bulunmuştur?

- A) Cenap Şahabettin
- B) Abdülhak Şinasi Hisar
- C) Mehmet Emin Yurdakul
- D) Mehmet Rauf
- E) Abdülhak Hamit Tarhan

3. Aşağıdaki eserlerden hangisi, toplumsal bir problemi konu edinmemiştir?

- A) İbiş'in Rüyası
- B) Fatih - Harbiye
- C) Yer Demir Gök Bakır
- D) Kuyucaklı Yusuf
- E) Balıkçılar

4. Eski bir taş köprü ile dere geçildikten sonra fakir mahallelere giriliyor ve sefalet bütün dehşeti ve çirkinliğiyle başlıyordu. Ortalarında akan çirkef sularında yarı çıplak çocuklarla, çamurlu köpekler oynayan eğri büğrü sokaklar... Tezekle çamurdan yapılmış, yarı yarıya toprağa gömülü, penceresiz kulübeler... Birçoğunun aralık kapılarından pis kokulu dumanlar tütüyor. Başları yamalı peştemallarla sarılı dizlerinden aşağısı çıplak kadınlar... Eski hasır parçaları üstünde güneşlenen iskelet gibi ihtiyarlar, küçülmüş ihtiyarlara benzeyen yüzündeki yaralara sinekler üşüşmüş, şiş karınlı, çıplak vücutlu çocuklar...

İçerik ve anlatım özelliklerine göre bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözleme dayalı bir üslup benimsenmiştir.
- B) Gerçekçi bir yaklaşım sergilenmiştir.
- C) Anlatıcı, metne duygularını katmıştır.
- D) Yoksulluk konusuna vurgu yapılmıştır.
- E) Tekdüze bir anlatıma yer verilmiştir.

5. Yakup Kadri'nin romanları iki kaynağa dayanır: Kendi hayatı ve içinde yaşadığı toplumun edindiği tecrübeler. Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra hayatının bir kısmını büyük Millet Meclisi'nde, bir kısmını da hâriciyeci olarak yurt dışında geçiren yazar, siyasal ve sosyal gelişmeleri yakından takip etme ve değerlendirme şansına sahip olmuştur. "Bir Sürgün, Kıralk Konağ, Nur Baba, Hüküm Gecesi, Sodom ve Gomora, Yaban ve Ankara" toplumumuzun 80 yıllık hayatıyla ilgili yazılmış geniş bir panoramanın parçaları sayılmaktadır.

Bu parçadan Yakup Kadri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Tarihsel gerçekleri, romanlarının konusu yaptığı
- B) Türk toplumu ile Batı toplumundaki sosyal gelişmeleri kıyasladığı
- C) Toplumunun yaşamış olduğu değişimlerden haberdar olduğu
- D) Yaşanan sosyal ve siyasal gelişmeleri geniş bir perspektiften anlattığı
- E) Romanlarının bir bütünün bölümlerinden oluştuğu

6. Mikro Konu:

MİLLÎ EDEBİYAT ZEVK VE ANLAYIŞINI SÜRDÜREN HİKÂYELER

Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Yazarlar		
Sanatçı	Edebi Kişiliği	Hikâyeleri
Memduh Şevket Esendal	Durum (kesit, Çehov tarzı) öykücülüğünün ilk ustasıdır. Halkın içinden kişileri (memur, esnaf), onların önemsiz görünen davranışlarını konu edinmiştir.	Otlakçı, Mendil Altında, Temiz Sevgiler, Ev Ona Yakıştı
Reşat Nuri Güntekin	Hikâyelerinde daha çok, evlilikle ilgili konuları ele almış; bunun yanı sıra, meslek sahibi kadınların durumu, modern yaşayışın yanlış anlaşılması, dinin kötüye kullanılması, çocukların ve gençlerin eğitimi, geçim sıkıntısı gibi konulara değinmiştir.	Eski Ahbap, Tanrı Misafiri, Sönmüş Yıldızlar, Leyla ile Mecnun, Olağan İşler, Nenesi Kro ve Aşk Mektupları
Yakup Kadri Karaosmanoğlu	Yazar, "Millî Savaş Hikâyeleri" adlı eserinde Ege Bölgesi'nde meydana gelen olayları ele alıyor. Özellikle Türk tarihi için büyük bir felaket olan güzel İzmir'in işgali ve düşman kuvvetlerinin buradaki halka yapmış oldukları zulüm ve hakaretler büyük bir yer alıyor.	Rahmet, Millî Savaş Hikâyeleri, Bir Serencam
Refik Halit Karay	Halkın sorunlarını, devrin şartlarına bağlı olarak anlatmıştır. Konularını halkın arasından seçen sanatçı, gözlem kabiliyetini, güçlü anlatımıyla birleştirerek hikâyeciliğimizin yeni boyutlar kazanmasında etkili olmuştur.	Memleket Hikâyeleri, Gurbet Hikâyeleri
Halikarnas Balıkcısı	Türk edebiyatında deniz öyküleri ile tanınır.	Ege'nin Dibi, Ege Kıyılarından, Merhaba Akdeniz, Yaşasın Deniz, Gülen Ada, Parmak Damgası, Gençlik Denizlerinde, Çiçeklerin Düğünü
M. Necati Sepetçioğlu	Hikâyelerinde günlük olaylardan kesitler vermiştir. Hikâye kişilerinin duyguları, düşünceleri, yaşayışları tahlil edilmiştir.	Abdürrezzak Efendi, Menekşeler Ölmemeli, Bir Büyülü Dünya ki
Sevinç Çokum	Eserlerinde İstanbul'un yoksul ve orta halli ailelerinin dünyasını şiirli dil ve güzel bir üslup ile anlatmıştır.	Eğik Ağaçlar, Bölüşmek, Makine, Derin Yara, Onlardan Kalan, Rozalya Ana, Bir Eski Sokak Sesi, Evlerinin Önü, Beyaz Bir Kıyı, Gece Kuşu Uzun Öter
Halide Edip Adivar	Millî duyguları ön plana çıkardı.	Harap Mabetler, Dağa Çıkan Kurt, İzmir'den Bursa'ya

Memduh Şevket Esendal

Reşat Nuri Güntekin

Y. Kadri Karaosmanoğlu

Refik Halit Karay

Halikarnas Balıkcısı

M. Necati Sepetçioğlu

Sevinç Çokum

Halide Edip Adivar

0CC90D95

1. Cumhuriyet'in ilk döneminde "memleket edebiyatı" çerçevesinde yazanlardan biri de ----'dir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Yaşar Kemal
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Halide Edip Adivar
- E) Memduh Şevket Esenal

2. Hikâyelerinde küçük insanların sıradan hayatlarını, yaşama sevinçlerini anlatır. Eserlerinde ideolojik bir tutuma rastlanmaz. 1920'den sonraki hikâyelerinde Çehov tarzını deneyerek hareketten çok duyguya yer verir. Yazarın gözlem gücünün kuvveti eserlerine yansır. Eserleri dil ve anlatım açısından da başarılıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçının yapıtlarından biri değildir?

- A) Otlakçı
- B) Mendil Altında
- C) Temiz Sevgiler
- D) Ev Ona Yakıştı
- E) Tanrı Misafiri

3. • Tanrı Misafiri
• Sönmüş Yıldızlar
• Leyla ile Mecnun
• Olağan İşler

Yukarıda maddelenmiş hikâyeler aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Sadri Ertem
- D) Tarık Buğra
- E) Aziz Nesin

4. Hikâye yazmaya Edebiyat-ı Cedide'ye has edebi zevk ve anlayışla başlayan sanatçı, Fransız hikâyecisi Maupassant'ı okuduktan sonra, yakın arkadaşı Refik Halit Karay ile birlikte Maupassant tarzında hikâye yazmaya koyulur. Sanatçı, Refik Halit Karay ile Türk hikâyecisini İstanbul dışına çıkmaya teşvik ve davet eder. Sanatçının hikâyeciliğini iki dönemde incelemek gerekir. Birinci dönemi, Edebiyat-ı Cedide zevkini, yeni şartlar içerisinde devam ettiren hikâyelere ayırmak yerinde olur. Bu hikâyeler 1914'te *Bir Serencâm* adlı kitapta bir araya getirilmiştir. Bu hikâyelerde sosyal baskı-fert çatışması asıl unsur olarak karşımıza çıkar. Hikâyeciliğinin ikinci döneminde yazdığı hikâyeleri *Rahmet* ve *Millî Savaş Hikâyeleri* adlı eserlerinde bir araya getirmiştir. Türk toplumunun yaşadığı siyasî ve sosyal hâdiselerin tesiri, edebi zevk ve bilgisinin gelişmesi sanatçının kanaat değiştirmesine sebep olur.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- B) Reşat Nuri Güntekin
- C) Halikarnas Balıkcısı
- D) Mustafa Necati Sepetçioğlu
- E) Sevinç Çokum

5. Taşlık bir patikadan aşağı inen hayvanlarımızın dizleri titremeye başlamıştı. Söğüt ağaçlarını ve serin kaynağı görünce bir parça durup dinlenmek ihtiyacını hissettik. İndiğimiz yamacın eteğinde küçük ve eski bir köy var, kuş bakışı, siyah damlarını görüyoruz. Yoldaşıma: "Garipler köyü burası mıdır?" dedim. Garipler köyü az çok çıplak ve kayalık bir yar ortasında sıkışmış, ıssız ve melûl duruyor. Biz biraz sonra oradan geçip karşiki sırta çıkacağız. Yoldaşım, yorgun hayvanını kendi haline bıraktı ve suyun başına çöküp ellerini, yüzünü yıkamaya koyuldu. Ben, kendi hayvanımı ne olur ne olmaz diye söğüt ağaçlarından birinin kütüğüne bağlamak lüzumu gördüm ve onu söğütlüğe doğru çektim. Yoldaşım çömeldiği yerden kalkarak bana seslendi: "Aman Beyefendi, oraya bağlamayın; altında bir türbe var."

Bu parça aşağıda verilen anlayışlardan hangisi ile kaleme alınmıştır?

- A) Bireyin iç dünyasını esas alan anlayış
- B) Millî edebiyat zevk ve anlayışını yansıtan anlayış
- C) Modern anlayışı yansıtan anlayış
- D) Toplumcu gerçekçi anlayış
- E) Post modern

1. Memduh Şevket Esendal ile ilgili aşağıda verilenlerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Edebiyat yaşamı boyunca sayısı on ikiyi bulan birçok takma isimle yazılar yazmıştır. (D)
- B) Şiirle ilgilenmemiş sadece roman ve hikâye türlerinde eserler vermiştir. (Y)
- C) İlk hikâyelerinde Maupassant tarzı bir anlayış benimsemiştir. (D)
- D) Anlattığı her şeye büyük bir iyimserlikle yaklaşan bir hikâyecidir. (D)
- E) Öykülerinde genellikle mekân İzmir'dir. (Y)

2. ---- anlattığı yerlerdeki kişilerin birkaç saatlik serüvenini ortaya koyar, sonu ve başı belli olaylardan kaçınıp entrikalı bir öykü kurgulamaz, olaydan daha çok olayın iç yüzünün peşinde koşar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Refik Halit Karay
- C) Memduh Şevket Esendal
- D) Falih Rıfkı Atay
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

3. Hoca Ali Efendi, Bursa'daki konağında, Mangal başında, akşam kahvesini içerken kapı çaldı. Gelen kişi, kendisini, Muğla'dan, Hoca Ali Efendi'nin arkadaşı rahmetli Hacı Hafız'ın oğlu Hafız İlyas olarak tanıınca, içeri buyur edildi. Hafız İlyas, kendisine gösterilen sedire oturmayıp, kapının dibindeki bir şilteye usulca ilişiverince, Hacı Ali Efendi, iki gün evvel belediye meclisinde medreseden yetişenler aleyhinde söylenen sözleri hatırlayıp: "---- Herifler, dedeniz yaşında adamlara karşı, bacak bacak üstüne atıp ötmesini bilirsiniz. Gelin de gözlerinizle görün... Medresede okumuş adamın terbiyesi bakalım hangininde var?" diye söylendi.

Yukarıda bir bölümü verilen hikâye Reşat Nuri Güntekin'in hangi eseridir?

- A) Tanrı Misafiri
- B) Leyla ile Mecnun
- C) Deniz Banyosu
- D) Mendil Altında
- E) Merhaba Akdeniz

4. Maupassant tarzı öykücülüğün Türk edebiyatındaki ilk temsilcisi olan ---- Cumhuriyet Dönemi'nde yapıt verememiştir. Fakat Millî Edebiyat dönemi yazarlarından olan ---- Cumhuriyet Dönemi'nde Rus yazar Anton Çehov çizgisinde eser vermeye devam eder.

Bu parçada boş bırakılan yere sırsıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Refik Halit Karay-Memduh Şevket Esendal
- B) Mustafa Necati Sepetçioğlu-Ömer Seyfettin
- C) Ömer Seyfettin- Memduh Şevket Esendal
- D) Ömer Seyfettin- Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu-Reşat Nuri Güntekin

5. Gurbet Hikâyeleri, ----'in Memleket Hikâyeleri'nin bir devamı niteliğindedir. Yazar, bu kitabında yurt özlemini somutlaştırmıştır. Yabancılar arasında yaşarken edinilen yabancılaşma ve yalnızlık duygusu, ana dili kullanma hasreti bu hikâyelerin temel konusunu oluşturur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Halide Edip Adıvar
- D) Ömer Seyfettin
- E) Mustafa Necati Sepetçioğlu

6. Aşağıda verilen eserlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Eski Ahbap
- B) Rahmet
- C) Millî Savaş Hikâyeleri
- D) Bir Serencam
- E) Bugünün Saraylısı

0C910342

1. İzmir'den Bursa'ya isimli yapıtı -----, -----ile birlikte yazmıştır. **Bu cümlede boş bırakılan yerlerden herhangi birine aşağıda verilen isimlerden hangisi getirilemez?**

- A) Halide Edip Adıvar
- B) Yakup Kadri
- C) Falih Rıfkı
- D) Mehmet Asım Us
- E) Ruşen Eşref Ünaydın

2. • İlk hikâyelerini Eğik Ağaçlar adlı kitabında toplayan yazar, Behçet Necatigil'in tavsiyesiyle öyküde yoğunlaştı.
• Bir hikâyesinde halkı savaş aleyhine kışkırttığı gerekçeyle Bodrum'a sürülmüş cezasını çektikten sonra da burada yaşamıştır.
• Hikâyelerinde şahısların çoğunun ismi belirtilmemiştir. Hikâye figürleri; delikanlı, kasketli adam, gümrükçü gibi kahramanlar isimleri ile değil durumları veya meslekleriyle ifade edilmiştir.
• Karadeniz balıkçıları onun öykülerinde sık sık işlenir.

Aşağıda verilen sanatçılardan hangisi yukarıda verilen maddelerden herhangi biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Sait Faik Abasıyanık
- B) Zeyyat Selimoğlu
- C) Sevim Çokum
- D) Mustafa Necati Sepetçioğlu
- E) Cevat Şakir Kabaağaçlı

3. 1926'dan sonra deniz hikâyeleriyle tanındı. Konularını Ege Bölgesi ve Akdeniz Bölgesi kıyı ve açıklarında gelişen, denize bağlı olaylardan çıkardı. İçinde yaşadığı, en küçük ayrıntılarına kadar bildiği hür ve asi denizi, kaderleri denizin elinde olan balıkçıları, dalgıçları, sünger avcılarını ve gemileri zengin bir terim ve mitologya hazinesinden güçlenerek, denize karşı sonsuz bir hayranlıktan gelen şiirli, yer yer aksayan, ama sürükleyip götüren bir anlatımla hikâye ve romana geçirdi.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zeyyat Selimoğlu
- B) Sevim Çokum
- C) Mustafa Necati Sepetçioğlu
- D) Cevat Şakir Kabaağaçlı
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

4. **Aşağıda verilen eser- yazar eşleştirmelerinin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Rozalya Ana - Sevim Çokum
- B) Çiçeklerin Düğünü - Cevat Şakir Kabaağaçlı
- C) Mendil Altında - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Menekşeler Ölmemeli - Mustafa Necati Sepetçioğlu
- E) Dağa Çıkan Kurt - Halide Edip Adıvar

5. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren eserlerin özelliklerinden biridir?**

- A) Çehov tarzı hikayeler kaleme alma
- B) Batı edebiyatına ve kültürüne duyulan hayranlıkları dile getirme
- C) Bireysel konuları işleme
- D) Yanlış Batılılaşma temasını ele alma
- E) Geleneğe bağlı edebiyat anlayışından uzaklaşma

6. -----Çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan öykü, roman ve oyunlarında kendi adının yanı sıra "Hayrettin Rüştü, Mehmet Ferit, Sermet Ferit" gibi takma adlar kullanmıştır. -----Siyasetçi ve edebiyatçı kimliklerini birbirinden ayırmak için Mustafa Yalınkat, M. Oğulcuk, İstemenoğlu gibi isimleri kullanmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Refik Halit Karay - Memduh Şevket Esendal
- B) Mustafa Necati Sepetçioğlu - Ömer Seyfettin
- C) Ömer Seyfettin - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Reşat Nuri Güntekin
- E) Reşat Nuri Güntekin - Memduh Şevket Esendal

9. Mikro Konu:

CÜMLENİN ÖGELERİ

Cümlenin Ögeleri				
Temel Ögeler		Yardımcı Ögeler		
Yüklem	Özne	Nesne	Dolaylı Tümleç (Yer Tamlayıcısı)	Zarf Tümleci
Yüklemi bulmak için kip eki aranır, kip eki yoksa ek fiil aranır. Yüklem bir sözcükten oluşabileceği gibi sözcük grubundan da oluşabilir.	Özneyi bulmak için önce yüklem bakılır. Yüklem fiil cümlesi ise -an kim, -an ne soruları sorulur. Yüklem isim cümlesi ise yüklem isim olan ne soruları sorulur.	Nesne, cümlede öznenin yaptığı işten etkilenen ögedir. Nesne, sadece yüklemi geçişli olan fiil cümlelerinde vardır ve yüklem sorulan "ne, neyi, kimi?" sorularıyla bulunur.	Cümlede yaklaşma, bulunma, uzaklaşma bildiren, yüklemi yer anlamıyla tamamlayan ögedir. Bu öge "-e, -de, -den" ekleriyle oluşan sözcük veya sözcük gruplarıdır. Dolaylı tümleç, yüklem sorulan "kime, kimde, kimden; nereye, nerede, nereden; neye, neyde, neyden?" gibi sorularla bulunur.	Yön, zaman, tarz, sebep, miktar, vasıta ve şart bildirerek yüklemi tamamlayan ve yüklem sorulan "ne zaman, nasıl, niçin, niye, neden, ne kadar, ne şekilde?" gibi sorulara cevap veren söz ya da söz öbekleridir.
Eylem (Fiil) Cümlesi	Gerçek (Açık) Özne	Belirtili Nesne	<ul style="list-style-type: none">• Seninle evde konuşacağım. (Nerede konuşacağım?)• Yarın Bakırköy'e gidiyorum (Nereye gidiyorum?)• Aklim sende kaldı. (Kimde kaldı?)• Ali'ye bütün bunları sakın söyleme. (Kime söyleme?)• Cevizleri Ahmet amcamdan aldım (Kimden aldım?)• Kasaptan sadece et alınır. (Kimden alınır?)• Çantayı deriden yapmış (neyden yapmış?)	Zarf Tümleci
<ul style="list-style-type: none">• İşlerimi zamanında bitiririm.• Kadın, çocuğunu çok merak ediyordu.	Yüklem bildirdiği yargıyı gerçekleştiren ya da yargının konusu olan varlığın cümlede açıkça ifade edildiği öznedir. <ul style="list-style-type: none">• Asya, yeni okulunu çok sevmişti. (Seven kim?)• İkimiz bir fidanın gül-ler açan dalıyız. (Bir fidanın gül-ler açan dalı olan kim?)	Yüklem sorulan "neyi, kimi?" sorularına cevap veren sözcük ya da sözcük gruplarıdır. <ul style="list-style-type: none">• Ödevlerimi zamanında bitirmeliyim.• Karanlığın içinde bir inci gibi parlayan yıldız, gecenin rengini almıştı.	<ul style="list-style-type: none">• Fındık, bugün hiç havlamadı. NOT: Aşağı, yukarı, içeri, dışarı, ileri, geri vb." sözcükler, yalın halde kullanıldığında zarf tümlecidir. Ancak bu sözcükler isimlere eklenen hâl eklerini aldıklarında zarf tümleci olmaz, cümlenin farklı bir ögesi olur.	<ul style="list-style-type: none">• Ahmet dışarıya çıktı. (Dolaylı tümleç)• Ahmet dışarı çıktı. (Zarf tümleci)
İsim Cümlesi	Gizli Özne	Belirtisiz Nesne		Edat Tümleci
<ul style="list-style-type: none">• Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.• Dersi anlatan öğretmendi.	Cümlede bir sözcük olarak bulunmayan, yüklem çekiminden anlaşılan öznelere gizli özne denir. <ul style="list-style-type: none">• Hepinizi çok seviyorum. Sözde Özne Eylemin kim tarafından yapıldığı belli olmayan cümlelerde işten etkilenen öznedir. <ul style="list-style-type: none">• Konu çok iyi anlatıldı. Örtülü Özne "Tarafından" sözcüğü ile tarafından anlamına gelen "-ce" ekidir. <ul style="list-style-type: none">• Görevliler tarafından gerekli uyarılar yapıldı.• Okullar valilikçe iki gün tatil edildi	"-i" belirtme hâl ekini almayan ve özneyi bulduktan sonra yüklem sorulan "ne?" sorusuna cevap veren sözcükler, belirtisiz nesne olur. <ul style="list-style-type: none">• Kamyon yük taşıdı.	<ul style="list-style-type: none">• Ahmet dışarıya çıktı. (Dolaylı tümleç)• Ahmet dışarı çıktı. (Zarf tümleci) Edat Tümleci Yüklem ne ile (hangi araçla), kimin ile, hangi amaçla, yapıldığını gösteren söz öbeklerine edat tümleci denir. Yüklem sorulan "ne ile, ne için, kiminle, kimin için?" sorularıyla bulunur. <ul style="list-style-type: none">• Yüreğiyle çalışırdı bu yazar.	

UYARI

Herhangi bir ögenin açıklayıcısı olarak cümleye giren, iki virgül veya iki kısa çizgi arasında yer alan, cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında her hangi bir daralmaya yol açmayan, bazen bağımsız olarak da cümleye girebilen sözcük ya da sözcük gruplarına ara söz denir.

Ara söz, bir ögenin açıklayıcısı olarak kullanılmamışsa cümlede bağımsız olarak kullanılır ve cümle dışı unsur olarak kabul edilir.

- Bundan iki gün önce, şimdi unutmuş ayağına yatacaksın, bu konuyu yine konuşmuştuk.

Cümlesinde "şimdi unutmuş ayağına yatacaksın" sözleri ara sözdür; ama herhangi bir ögenin açıklayıcısı olarak kullanılmamıştır dolayısıyla cümle dışı unsurdur.

ODAC02E0

1. Abdullah Efendi başına geleceklerin sezgisiyle çaresizce etrafa bakıp tanıdık bir şeyler bulmaya çalışırken, hayvani bir hormurtuya benzeyen ahenksiz ve şefkatsiz binlerce kesik insan sesinin tufanını işitir.

Yukarıda verilen cümlelerin öğelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne-zarf tümleci - zarf tümleci - nesne - yüklem
- B) Nesne - özne - zarf tümleci - yüklem
- C) Dolaylı tümleç - özne - nesne - yüklem
- D) Özne - zarf tümleci - nesne - yüklem
- E) Özne - dolaylı tümleç - nesne - yüklem

2. Mustafa Kutlu'nun Uzun Hikâye'sinden seçilen aşağıdaki cümlelerin hangisi sadece özne ve yüklemden oluşmaktadır?

- A) Şamataya hep birlikte fırlayıp dışarı çıkmalarıyla, gül yağmurunda kalmaları bir oldu.
- B) Buna rağmen mahkeme cezada ısrar etti.
- C) Tavukların, horozların arasına hindi, kaz, ördek katılmış.
- D) Koca Pehlivan Süleyman cami şadırvanında abdest aldığı bir sırada devrilen bir dişbudak gövdesi gibi göçüvermiş.
- E) Böylece o kasabadan da kaçivermişiz.

3. Aşağıda verilen cümlelerin hangisi öğelerin dizilişi yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Rızık veren Cenab-ı Hak'tır.
- B) Baktım, küpe çiçeği tomurcuklarını patlatıvermiş.
- C) Ben uyandığımda yoktu yani.
- D) Dışarıda yakıcı bir güneş vardı.
- E) Çocukların babası hâlâ koridorda idi.

4. O zamanlar Anadolu'nun bu unutulmuş kasabalarında buzdolabı falan yoktu.

Bu cümlelerin öğeleri ve öge dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - Nesne - Yüklem
- B) Zarf tümleci - Dolaylı tümleç - Özne - Yüklem
- C) Zarf tümleci - Dolaylı tümleç - Nesne - Yüklem
- D) Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - Özne - Yüklem
- E) Özne - Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - Yüklem

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Annem / istasyon binasının önüne, raylar arasına kadar gitmeme / katiyen / izin vermezdi.
- B) Ben / bu kızla birlikte kargaları kovalamaktan, köpekle yarışmaktan / yorgun düşerdim.
- C) Böylece babam / hayatın demir örsünde / dövülmek üzere / kendini / zamanın girdabına / fırlatıp atmış.
- D) Zopur / kendisine karşı gelenin asıl babam olduğunu / anlamlı.
- E) O gece / polis / bizim evi / bastı.

6. Tatar Usta, babamı gördü ve kar yağmadan Çerç'i dükkâna sokacağına söz verdi.

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki öğelerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Zarf tümleci
- B) Yüklem
- C) Dolaylı tümleç
- D) Özne
- E) Nesne

1. En fazla özneye sahip olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Torbadan top oynarken giydiğim iyice eskimiş keten ayakkabılar, eşofman altı, kirli fanilalar, çoraplar çıktı önce.
- B) Herkes acısını içine gömdü.
- C) Yüzümdeki sivilcelerin çoğu geçti, yerlerinde izi kaldı.
- D) Babam evdeki kitaplarından gözden çıkardığı epeyce bir kısmını dükkâna taşıdı.
- E) Yayınevlerine sipariş ettiğimiz kitaplar, yeni kırtasiye malzemeleri geldi.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne açıklayıcısıyla birlikte verilmiştir?

- A) Çok malı mülkü varmış, siz de bilirsiniz, bu Emin Efendi'nin.
- B) Tasarladığım hikâyede böylesi bir ihtimal mevcut idi.
- C) Başımı dilsiz kızın omzuna gömmüştüm.
- D) Atlas, kahveci çırağı, çaylarımızı getirdi.
- E) Ancak yıllarca bakımsız kalmış, her yanını yabani otlar бүрүmüştü.

**3. I. Bizimkisi tavşanın dağa küsmesi gibi bir şey.
II. Tabelacı Osman sadece mekânı güzelleştirmeyi düşünüyordu.
III. Kız gözlerini kaldırdı.
IV. Celal'i ve tabii Şaban'ın kızı Ayla'yı hatırladım
V. Hacı, sülaleye leke süren oğlunu affetmemiş.**

Numaralanmış cümlelerden hangi ikisi, iki ögeli bir cümledir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) I. ve IV.
- D) II. ve V. E) III. ve V.

**4. Bu cümle Feride'yi de beni de fena halde sarstı.
Bu cümledeki altı çizili bölüm cümlelerin hangi ögesidir?**

- A) Edat tümleci B) Dolaylı tümleç
- C) Özne D) Zarf tümleci
- E) Nesne

**5. I. Evin anahtarını da Çavuş'a verirsin
II. Yumruğumu ağzıma bastırıp gözyaşlarımı sildim.
III. Ben de dişimi sıkıp dudağımı ısırarak her şeyi anlattım.
IV. Kimse kimseye hiçbir şey itiraf etmedi.
V. Beş gün önce ilkokul aşkını uğurlamıştı.
Numaralanmış cümlelerin hangi ikisi öğelerinin sıralanış bakımından özdeştir?**

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) I. ve IV.
- D) II. ve V. E) III. ve V.

**6. Bir gün herkesin ortasında dikilmiş müdürün karşısına.
Bu cümlelerin öğeleri ve öge dizilişi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?**

- A) Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - Nesne - Yüklem
- B) Zarf tümleci - Dolaylı tümleç - Yüklem - Dolaylı tümleç
- C) Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - Özne - Yüklem
- D) Zarf tümleci - Dolaylı tümleç - Nesne - Yüklem
- E) Özne - Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - Yüklem

**7. Çay ocağının yanında devasa bir su küpü dururdu.
Bu cümlelerin öğeleri ve öge dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Özne - Zarf tümleci - Nesne - Yüklem
- B) Zarf tümleci - Nesne - Yüklem
- C) Dolaylı tümleç - Nesne - Yüklem
- D) Dolaylı tümleç - Nesne - Özne - Yüklem
- E) Dolaylı tümleç - Özne - Yüklem

1. Oradan, uzanıp elmanın dalına asılı torbayı çekip aldım.
Yukarıdaki cümlelerin öğeleri ve öge dizilişi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - Nesne - Zarf tümleci - Yüklem
- B) Dolaylı tümleç - Dolaylı tümleç-Nesneyi - Yüklem
- C) Dolaylı tümleç - Nesne - Yüklem
- D) Özne-Dolaylı tümleç - Nesne - Yüklem
- E) Özne-Nesne - Yüklem

2. Aşağıdakilerden hangisi iki ögeli bir cümledir?

- A) Ona Celal'in durumunu anlattım.
- B) Babam bir kitabevi devraldı.
- C) Bir kutu kurabiye daha götürdüm.
- D) "Hiç böyle yapmazdı" demiştir.
- E) Şiir mi yazıyorsun sen?

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne vurgulanmamıştır?

- A) Kaçış hikâyesi annemin ailesini deliye döndürmüştü.
- B) Görenler gitgide babama benzediğimi söylüyor.
- C) Babam Hanyeri kasabasına gelip yerleştiğimizde ne yapıp edip bu ikisini bulmuştu.
- D) Yine de ona kartpostal manzaralarından edinilmiş bir cilanın eklendiğini söylemeliyim.
- E) Havalar serinleyince karanfilleri içeri alırdık.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden çok nesne kullanılmıştır?

- A) Çerçinin akrabalarından içeri girmiş çıkmış biri boncuk işlemeyi öğretmiş Celal'e.
- B) Oğlunu kolundan tutup meçhule mi fırlatıyorsun?
- C) Babam orta sonnda iken annem Kız Sanat Mektebi'ne gidiyormuş.
- D) Babam duvara tırmanıp arka tarafından benzin dökerek perdeyi tutuşturduktan sonra, doğru makine dairesine seğirtiyor.
- E) Yaşlı adam defter, kalem, zımba, dosya, kırtasiye yanında ders kitapları ile bir miktar çocuk kitabı satıyordu.

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden çok dolaylı tümleç kullanılmıştır?

- A) Sokağa bakan pencerenin girintisine oturturlar, gün boyu orada kalırdı.
- B) Az önce saydığım eşyalara dokundum.
- C) Bu kız, ailesinden gizli, artist olmak için İstanbul'a kaçtı.
- D) Babamı yine karakola çağırdılar.
- E) Kâğıt üzerinde rafların yerlerini değiştirdik, ilave raflar koyduk.

6. Sisler arasında beliren bir masal gemisi gibiydi.
Bu cümlelerin öge dizilişi ile aşağıdaki seçeneklerin hangisi özdeştir?

- A) Hafızamda birtakım resimler, olaylar, insan yüzleri var.
- B) Zihnimde kalan; gökyüzü, bulutlar ve annemin berrak mavi gözleriydi.
- C) Babam, zayıfın irisi ama sıırım gibi.
- D) Sevimli, yakışıklı aynı zamanda hoşsohbet biriydi.
- E) Aklım erdiğinde, ilk hatırladığım fotoğraflar arasında bu kulübenin mutlulukla tüten bacası var.

7. Aşağıdaki dizelerden hangisi özne ve yüklemden oluşmuş bir cümledir?

- A) Atın ahır su deposunun bitişiğinde idi.
- B) Bunun babası odun-kömür satan Zahit Efendi'nin yanında çalışmış.
- C) Marangoz Âdem Usta yeni rafları getirip taktı.
- D) İçinden annemin soluk pembe mantosu, başörtüsü, yıpranmış kunduraları, yüzüğü, küpeleri çıktı.
- E) İrmakla istasyonun arasında bir harabe vardı.

1. Kemal Bilbaşar, ilk öykülerinde, özellikle Anadolu kasaba halkının yaşayışını dile getirmesiyle tanınmıştır. "Anadolu'dan Hikâyeler" adlı kitabında bir araya getirdiği bu öykülerinde arada kent yaşamından örnekler de görülmekle birlikte, kasaba yaşayışının ağır bastığı görülür. Konuların Karadeniz yöresinden
- II
- aldığı öykülerinin kimilerinde, sorunlarla ilgili eleştirel bur tutumda görülürken, kimilerinde yöre halkının günlük yaşayışı sergilenir. Ege yöresini anlattığı öykülerinde II. Dünya Savaşı'nın getirdiği ahlak çöküntüsünü, savaş zenginlerine karşı, küçük memurların gittikçe güçleşen yaşam koşulları altında ezilişlerini, orta halli insanların yaşayışlarını anlatır. Kimi öykülerinde de Söke Ovasında pamuk ekiminin köylünün yaşayışında oluşturduğu gelişmeyi ele alan yazar bu öykülerini Bodur Minare
- IV
- den Öte, Pazarlık ve Pembe Kurt'ta bir araya toplamıştır. Daha sonra köy ve kentle ilgili çeşitli konuları, sorunları ele aldığı öykülerini Üç Buutlu Hikâyeler'de bir araya getirmiştir. Halkın
- V
- yaşayışı ve sorunlarıyla birlikte inanışlarına, törelerine de yer veren Kemal Bilbaşar, yer yer gülmeceyi denemekle birlikte toplumsal ve eleştirel gerçekçilikten ayrılmamıştır.
- Yukarıda numaralandırılmış yerlerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıda verilen eser-yazar eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?
- A) Mabette Bir Gece - Samiha Ayverdi
B) Siyah Beyaz Hikâyeler - Vüsat O. Bener
C) Yüksek Gerilim - Adalet Ağaoğlu
D) Çılgılık - Ferit Edgü
E) Yaşasın Demokrasi - Haldun Taner

3. (I) İlk öykülerinden başlayarak sürekli bir gelişme içinde olan Ümrân Nazif Yiğiten'in öyküleri, Kara Kasketli Amele, İçimizden Biri, Yaşamak İçin, Yüksek Gerilim, Gar Saati, Aşk Üçgeni adlarını taşıyan altı kitapta toplanmıştır. (II) Yazar önce, öykülerinde küçük kasabalardaki memurların, işçilerin, yaşayışlarını, olaylar ve o olayları yaşayan kişilerle yansıtmıştır. (III) Giderek günlük yaşayışı bırakıp, okuyucuyu heyecanlandıracak olaylara ve toplumda sivrilmiş kişilere yöneldiği görülür. (IV) Daha sonra, gözleme dayanarak yazmaya başladığı öykülerinde toplum düzenindeki aksaklıkları ele almış, II. Dünya Savaşı'nın yol açtığı ahlak çöküntüsü, toplum düzenindeki aksaklıkların bireyin yaşayışını etkileyişi, eleştirel bir gerçekçilikle verilmiştir. (V) Toplumsal gerçekçiliğin gittikçe geliştiği öykülerinin bir bölümünde de Anadolu'da görevi nedeniyle dolaştığı sırada gözlemlediği olaylar ya da kişilere dayalı konular yazmaya başlamıştır. Bu öykülerinde daha çok Orta Anadolu ve Karadeniz Bölgesi, bu yörenin küçük kasabalarındaki yaşayışı, yerli halkının, görevle gelen memurları, aralarındaki ilişkileri buluruz.
- Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Ben, eserlerimde köylünün sorunlarını, aça-köylü, zengin-fakir, güçlü-güçsüz, öğretmen-imam, halk – yönetici gibi belirgin farklılıkları anlatmaya çalıştım. Köylerdeki toprak kavgalarını, dar gelirlinin sorunlarını ve geçim mücadelesi anlatırken öykülerimde Anadolu coğrafyası ve insanını ele aldım. Büyük şehirlere göçün (varoşlar) ortaya çıkardığı sorunları da öykülerimde anlattım.
- Bu sözleri söyleyen öykücü hangi eğilimin özelliklerini göstermektedir?**

- A) Millî Anlayışı Yansıtan Eğilim
B) Modern Eğilim
C) Toplumcu Gerçekçi Eğilim
D) Bireyin İç Dünyasını Yansıtan Eğilim
E) Post Modern Eğilim

ODDF0515

1. *Gazoz Ağacı* ile *Yaralı Hayvan* adlı iki kitapta topladığı öykülerinde değişik öykü anlayışıyla dikkati çekmiştir. Ona göre önemli olan anlatı değil, gerçeğin yansıtılmasıdır. Sait Faik kuşağının etkisi ile öykü yazmaya başlamış, İstanbul dışına çıkmadığı öykülerinde dikkatli bir gözlemci olarak gerçekleri yansıtmıştır. Daha çok halkın gündelik yaşayışını yansıtan sanatçı, gündelik yaşayışın yarınlarını, bireyin iç dünyasıyla bağlantılar kurarak, olaylara kendi yorumlarını da ekleyerek verilen bir gençlik-düş kaynaşması yapmış olur. Daha çok küçük insanların yaşayışlarını verdiği öykülerinde bu insanları mutluluk içinde görmeye çalışmıştır. Bu insanların mutluluklarını yansıtırken de okuyucuları katı gerçeklerden uzaklaştırmış olur.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Samet Ağaoğlu
- B) Aziz Nesin
- C) Oğuz Atay
- D) Sabahattin Kudret Aksal
- E) Nezihe Meriç

2. İlk öykü kitabı *Katran*'da bir araya toplanan bu öykülerinden sonra, kişilerin içi dünyalarını da yansıtan öyküler yazmaya başlamıştır. *Acı*'da toplanan ve yoksul insanların yaşamlarıyla ilgili özelemlerini yansıtan öyküleri bu niteliği taşırlar. *Acı*'dan sonra yayımlanan *Kamburun Parmakları*'ndaki öykülerde değişik konular, ekonomik güçsüzlüğün yarattığı sıkıntıyla birlikte kişilerin iç dünyalarının daha geniş ölçüde yer aldığı görülüyor. Kişilerin iç dünyalarına eğilmeyi gittikçe derinleştirirken uzun öyküye geçen *Muzaffer Buyrukcu Bulanık Resimler, Kuyalar* da, --- adlı kitaplarda uzun öykülerini yayımlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Cehennem
- B) Yaşasın Demokrasi
- C) Siyah-Beyaz
- D) Menekşeli Bilinç
- E) Hastalar ve Işıklar

3. Konularını denize yönelten yazarlar arasında, gemideki yaşama, gemi insanlarına eğilmesi ile değişik bir yer alır. Öykülerinde gerçekçi bir yaklaşımla, gemide yaşanan olaylar gemiciler arasındaki iş bölümü, onların iç dünyaları, umutları, özlemleri verilmiştir. Az sayıda köy konulu öyküleri, Karadeniz'in kıyı köylerinde geçer. Olaylardan çok kişilere önem veren yazarın öykülerinde, gemilerde çeşitli görevlerde çalışanlarla birlikte, köy ve kasaba insanlarıyla karşılaşırız. Bu insanlara sevecenlikle yaklaşan yazar, deniz insanlarıyla, genel olarak insanı ele alınmıştır. Deniz insanlarıyla birlikte değişik konuları ele aldığı öykülerini topladığı ilk kitabı *Kavganın Sonu ve Baş'*dır.

Aşağıda verilen eserlerden hangisi yukarıda hakkında bilgi verilen sanatçıya ait değildir?

- A) Direğin Tepesinde Bir Adam
- B) Gülen Ada
- C) Koca Denizde İki Nokta
- D) Karaya Vurdu Deniz
- E) Gemi Adamları

4. **Aşağıda verilen bilgilerden hangisi ayrıç içindeki sanatçıyla ilgili değildir?**

- A) Kadın sorunları, Cumhuriyet döneminde yaşanan işçi göçü, kent insanını anlatan sanatçı; kişinin bilinçaltını, iç dünyasını yansıtmaya amacını güttüğü öykülerini *Hallaç, Eski Sevgili, Zihin Kuşları* adlı kitaplarında bir araya toplamıştır. (Leyla Erbil)
- B) Mavi hareketinin temsilcilerinden biri olan sanatçının ilk öykülerinde Sait Faik etkisi görülmekle birlikte giderek varoluşçuluğa kaydığı görülür. *Bunaltı'dan sonra öykülerini Soluma, Boğuntulu Sokaklar, Öteki Günler Gibi Bir Gün, Aşk ve Poster, Stockholm Hikâyeleri* kitaplarında bir araya toplamıştır. (Ferit Edgü)
- C) Yanık Saraylar adını taşıyan kitabında bir araya topladığı öykülerinde kadınların iç ve dış dünyasına eğilen bir yazar olarak dikkati çeker. (Sevim Burak)
- D) *Apartman, Babam ve Oğlum, Eylül Öyküleri* isimli eserleri de bulunan sanatçı, öykü yazmaya gerçeküstücü bir yaklaşımla başlayan sanatçı, ilk öyküsünden sonra topluma yönelmiştir. (Demirtaş Ceyhun)
- E) 1968'de Reşo Ağa ile kendisini tanıtan sanatçı, öykülerinin konularını kentten, kendi yöresi olan Güneydoğu'dan ve bir süre yaşadığı Almanya'dan almıştır. (Bekir Yıldız)

Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

1 Karadenizli balıkçıları eserlerinde konu edinen sanatçının hikâye kitaplarından biri de ----- adını taşır.

7 Değişik gerçekçilik anlayışıyla dikkati çeken Ahmet Hamdi Tanpınar, öykülerini Abdullah Efendi'nin Rüyaları ve ----- adlı iki kitapta toplamıştır.

2 Sabahattin Ali'nin çok sayıda öyküleri beş kitapta bir araya toplanmıştır. Değirmen, -----, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk adlarını taşıyan öykü kitaplarında toplumsal konulu olanlar ağırlıktadır.

8 -----, ilk öykülerinden başlayarak gerçekçiliği benimsemiştir. Öykülerin topladığı ilk kitabı Telli Kavak'ta, konularını İstanbul'dan seçtikleri de olmakla birlikte, çoğunluğu Söke Ovası'nda, Menderes Vadisi'nin dağ ve ova köylerinde geçer.

3 ----- topluluğunun öykü yazarı olarak tanınan Kenan Hulusi, İlk öykülerinin konularını düş gücünden daha sonra iseiki grupta toplanabilen toplumsal ve psikolojik konulu öyküler yazmaya başlamıştır.

9 Kemal Tahir, ilk dört uzun öyküsünü ----- adlı öykü kitabında bir araya toplamıştır.

4 Durum öyküsü niteliği taşıyan öyküleriyle klasik yöntemden ayrılmıştır. -----'in ele aldığı konuları; insan ve toplum, insan ve doğa, psikolojik konular olarak üç grupta toplayabiliriz.

10 -----, Öğretmen Gafur, Büyük Aile adlı kitaplarında topladığı psikolojik konulu öykülerinde sonra, kendi yaşayışına, aile ve dost çevresine dönmüştür.

5 Öyküleri tek kitabı Yakacık Mektupları'nda toplanan -----, toplumsal konularla birlikte hastalığı nedeniyle yakından tanıdığı veremli hastaların acılarını, sevinçlerini duygusal bir gerçekçilikle yansıtan yazar olarak görülür.

11 Tek öykü kitabı İshak'la bu yılların öykü yazarları arasına katılan -----, öykülerinde olaylardan çok kişilerin ruhsal durumlarıyla ilgilenen bir yazar olarak tanınır.

6 -----'in dikkat çeken bir başka yanı da çok sayıda takma ad kullanmasıdır. İstemenoğlu bu takma isimlerden birisidir.

12 Sabahattin Kudret Aksal, öykü yazarlığı, Gazoz Ağacı ile ----- adlı iki kitapta topladığı öykülerinde kalmakla birlikte değişik öykü anlayışıyla dikkati çekmiştir.

Aşağıda verilen kavramları açıklamaları ile eşleştiriniz.

Yazar

Eser

1

Sadri Ertem

....

a

Sırça Köşk

2

Zeyyat Selimoğlu

....

b

Bir Otelde Yedi Kişi

3

Sait Faik Abasıyanık

....

c

Talkımla Salkımla

4

Sabahattin Ali

....

d

Semaver

5

Memduh Şevket Esendal

....

e

Direğin Tepesinde Bir Adam

6

Osman Cemal Kaygılı

....

f

Yakacık Mektupları

7

Bekir Sıtkı Kunt

....

g

Bacayı İndir Bacayı Kaldır

8

Cevat Şakir Kabaağaçlı

....

h

Mendil Altında

9

Kenan Hulusi Koray

....

i

Eşkiya Güzeli

10

Mahmut Yesari

....

j

Ege'nin Dili

Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanlarının yanına (D), yanlış olanlarının yanına ise (Y) yazınız.

- 1 Fahri Celalettin Göktulga, öykülerini "Telak-ı Selse", "Kına Gecesi", "Elde Bir Mustafendi" ve "Avur Zavur Kahvesi" adlarını taşıyan dört kitapta toplamıştır.
- 2 "Kavganın Sonu ve Başı", "Kıçüstünde Toplantı" isimli eserler Zeyyat Selimoğlu'na aittir.
- 3 Reşat Nuri, öykülerinde, köylüyü sömüren ağaların ve şeyhlerin egemenliğini eleştiren tutumunu ortaya koyduğu gibi, aşırı Batı hayranlığının ve Batı öykünmeciliğinin gittikçe yayılmasına karşı çıkışını da dile getirmiştir.
- 4 Sadri Ertem, ilk öykülerinde, gözlemediği gerçek yerine kendi gerçeğini vermiştir. İlk öykü kitabı olan "Silindir Şapka Giyen Köylü"de bu öyküleri bir araya toplamıştır.
- 5 Toplum gerçeklerini açık olarak yansıtan Sabahattin Ali ilk öykülerinde romantik, duygusal bir aşkı konu almıştır.
- 6 Bekir Sıtkı Kunt, Kenan Hulusi ve Sait Faik daha çok uzun öykü yazan yazarlardır.
- 7 Romanlarında olduğu gibi, öykülerinde de toplumsal konulardan uzak duran Ercüment Ekrem öykülerini, "Tevarihten Sahura", "Kız Ali", "Gün Doğmayınca", "Meşhedinin" Hikâyeleri adlarını taşıyan dört kitapta toplamıştır.
- 8 Nahit Sırrı, uzun öyküleri ile dikkati çeker. İlk uzun öyküsü, romanlarından önce yayımlanan "Kırmızı ve Siyah"tır.
- 9 Fahri Celalettin Göktulga, zaman zaman eleştiri niteliği taşıyan toplumsal konuları ele alan hikâyeler yazmış, psikolojik konulu öykülerden uzak durmuştur.
- 10 Kenan Hulusi Koray, sadece korku türünde hikâyeler kaleme almıştır.
- 11 Sait Faik'in sayısı yüz elliye aşan öykülerinin konusu, çoğunlukla kısa bir süre içinde gördüğü kişiler, olaylar olduğundan öykülerinde alışlagelen giriş-gelişme-sonuç bölümleri bulunmaz.
- 12 Ahmet Hamdi Tanpınar, öykülerinde ağa-köylü öğretmen-imam çatışmaları çerçevesinde toplumsal konuları işlemiştir.
- 13 Öykülerini, yazdıktan sonra uzun bir süre sonra "Sınıf Arkadaşları" adlı kitabında bir araya toplayan Cevdet Kudret, Eğlencelik ve Ağlançalık olarak iki bölüme ayırdığı kitabının birinci bölümünde gülmece öykülerine yer verilmiştir.
- 14 Osman Cemal Kaygılı, sanat kaygısı taşımadan, doğup, büyüdüğü çevreleri dile getiren, seçtiği konular, kişiler ve kullandığı dille halk öyküsüne yaklaşan bir yazarımızdır.
- 15 Kenan Hulusi Koray, toplumsal konulu öykülerinde, toplum içinde her gün rastlanabilecek olaylar, köylünün dertleri, bilgisizlik gibi konulara değinmiştir.
- 16 Cevat Şakir Kabaağaçlı, öykülerinde de denizden ve deniz insanlarından söz eder. Romanlarında olduğu gibi öykülerinin konularını da Karadeniz ve Akdeniz yöresinden almıştır.
- 17 Cevat Fehmi Başkut; ilk öykülerinde, özellikle Anadolu kasaba halkının yaşayışını dile getirmesiyle tanınmıştır. "Anadolu'dan Hikâyeler" adlı kitabında bir araya getirdiği bu öykülerinde arada kent yaşamından örnekler de görülmekle birlikte, kasaba yaşayışının ağır bastığı görülür.
- 18 Öykülerini "Kuduz Düğünü" adlı tek kitapta toplayan Ahmet Naim ilk olarak Zonguldak'ta çalışan kömür işçilerinin yaşayışlarını dile getiren öyküleriyle tanınmıştır.
- 19 Yaşar Kemal'in gözlemlerine dayalı bir gerçekçilikle yazdığı öykülerinde de Çukurova, bütün doğa özellikleriyle yer almıştır. Bu öykülerini "İnce Memed" eserinde bir araya getirmiştir.
- 20 İlk öykülerinden başlayarak sürekli bir gelişme içinde olan Ümrân Nazif Yiğiten'in öyküleri, "Kara Kasketli Amele", "İçimizden Biri", "Yaşamak İçin", "Tepedeki Ev", "Gar Saati", "Aşk Üçgeni" adlarını taşıyan altı kitapta toplanmıştır.

20. Mikro Konu:

BİREYİN İÇ DÜNYASINI ESAS ALAN ROMAN

Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Romanın Özellikleri

- İnsan gerçekliğini toplumsal yönüyle değil; psikolojik yönüyle anlatma gayreti görülür.
- Olaylardan ve insanlardan hareketle bireyin iç dünyasını anlatılır.
- Toplumda bireyin yabancılaşması anlatılırken bunun sosyo ekonomik yönünden çok bireyin ruh durumu analiz edilir.
- Yazarın dikkati, bireyin iç dönüşümlerine ve manevi olarak yeniden doğuşuna yönelmiştir.
- Bu yüzden olay örgüsüne bağlı merak unsuru ikinci planda kalmış, bireyin ruh hali ve iç çatışmaları gerçekçi psikolojik tasvirlerle verilmiştir.
- İç konuşma, iç gözlem, bilinç akışı vb. tekniklerden yararlanılmıştır.
- Peyami Safa, Samiha Ayverdi, Abdülhak Şinasi Hisar, Tarık Buğra, Selim İleri, Ahmet Hamdi Tanpınar, bu anlayışın temsilcileridir.

Peyami Safa (1889 - 1961)

- Psikolojik roman türünün usta ismidir.
- Olaylardan çok psikolojik tahlillere önem vermiştir.
- "Dokuzuncu Hariciye Koşuşu", hasta bir gencin psikolojisini anlattığı, yazarın otobiyografik romanıdır.
- Ekonomik nedenlerle Server Bedii takma adıyla Cingöz Recai adlı polisiye romanlar yazmıştır.
- "Matmazel Noraliya'nın Koltuğu, Bir Tereddüdün Romanı, Sözde Kızlar, Fatih-Harbiye, Yalnızız, Mahşer, Canan, Şimşek, Bir Akşamdı, Biz İnsanlar" önemli romanlarıdır.

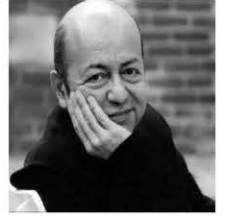
Samiha Ayverdi (1905 - 1993)

- Batılılaşmanın toplumda, özellikle de ailede sebep olduğu sorunları ve çözümleri konu edinmiştir.
- Tasavvufi mesajlara, şeyh, tekke, tarikat, cami, cemaat gibi dinsel öğelere romanlarında yer vermiştir.
- Tarihî, dinî ve tasavvufî konular yapıtlarında önemli yer tutar.
- Romanlarının yapısını "geçmiş-şimdi" çatışması üzerine kurmuştur.
- "Aşk Bu İmiş, Batmayan Gün, Mabette Bir Gece, Ateş Ağacı, Yaşayan Ölü, İnsan ve Şeytan, Son Menzil, Yolcu Nereye Gidiyorsa, Mesihpaşa İmamı, İbrahim Efendi Konağı, Bir Dünyadan Bir Dünyaya" önemli romanlarıdır.

Selim İleri (1949 -)

- Eserlerinde modernist öğelere yer vermiştir.
- Romanlarında bireyler arasındaki iletişim-sizliği, yakın tarihte yaşamış bazı tanınmış kişilerin yaşamlarını vb. işlemiştir.
- "Destan Gönüller, Her Gece Bodrum, Cehennem Kraliçesi, Ölüm ilişkileri, Bir Akşam Alacası, Yalancı Şafak, Saz Caz Dügün Varyete, Yaşarken ve Ölürlen, Mavi Kanatlarınla Yalnız Benim Olsaydın, Kırık Deniz Kabukları, Yarın Yapayalnız" roman türündeki eserleridir.

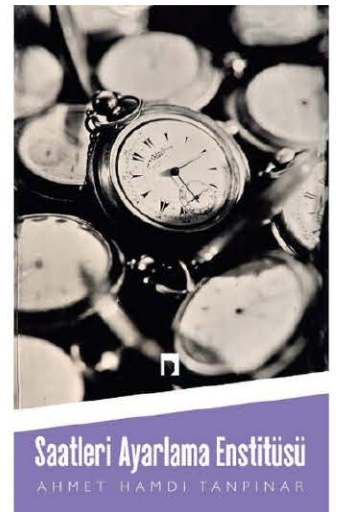
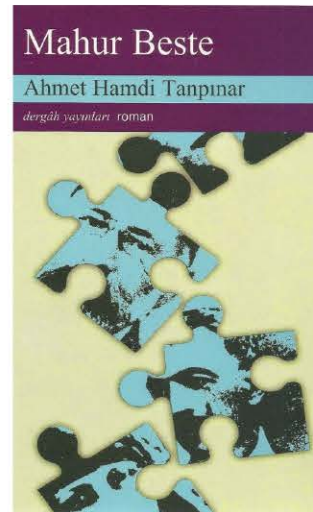

Abdülhak Şinasi Hisar (1887 - 1963)

- Edebiyata şiir, kitap tanıtma ve eleştiri yazılarıyla başladı.
- Romanları esas olarak "hatıra"ya dayalıdır.
- Abdülhak Şinasi Hisar'ın "Fahim Bey ve Biz" adlı romanı hem kişisel hem toplumsal nedenlerden dolayı gerçekle ilişkisi hastalıklı hale gelen bunalımlı bireyi anlatan bir eserdir.
- "Çamlıca'daki Eniştemiz, Ali Nizami Bey'in Alafrangalığı ve Şeyhliği" sanatçının diğer romanlarıdır.

Ahmet Hamdi Tanpınar (1901 - 1962)

- Şiir, öykü, roman, edebiyat tarihi, makale, deneme alanlarında eserler vermiştir.
- Romanlarında psikolojik tahlillere önemle eğilen yazarın; kendine has bir üslubu vardır.
- Doğu-Batı çatışması ekseninde Batılılaşma sorununu, rüya ve zaman konularını işledi.
- "Huzur" romanı, aşkı, psikolojiyi ve Doğu-Batı karşıtlığını içerir; roman kişilerinin adlarının verildiği dört bölümden oluşur: İhsan, Nuran, Suat ve Mümtaz.
- "Mahur Beste, Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Sahnenin Dışındaki, Aydaki Kadın" roman türündeki eserleridir.
- "Beş Şehir" deneme türündeki eseridir.

034C0B60

1. Aşağıdakilerden hangisi bireyin iç dünyasını esas alan romanların özelliklerinden biri değildir?

- A) İnsan gerçekliğini toplumsal yönüyle değil; psikolojik yönüyle anlatma
- B) Olaylardan ve insanlardan hareketle bireyin iç dünyasını yansıtmaya
- C) Toplumda bireyin yabancılaşmasını anlatırken bunun sosyo-ekonomik yönünden çok, bireyin ruh durumunu analiz etme
- D) Olay örgüsüne bağlı merak unsurunu anlatının önemli ögesi kabul etme
- E) İç konuşma, iç gözlem, bilinç akışı vb. tekniklerden yararlanma

2. • Psikolojik roman türünün usta ismidir.
• Yapıtlarında olaylardan çok, psikolojik tahlillere önem vermiştir.
• "Dokuzuncu Hariciye Koşuşu", hasta bir gencin psikolojisini anlattığı, yazarın otobiyografik romanıdır.
• Ekonomik nedenlerle Server Bedii takma adıyla "Cingöz Recai" adlı polisiye romanlar yazmıştır.
• "Matmazel Noralya'nın Koltuğu, Bir Tereddüdün Romanı, Sözde Kızlar, Fatih-Harbiye, Yalnızız" önemli romanlarıdır.
Peyami Safa ile ilgili olarak yukarıda verilenlerden kaçısı doğrudur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Romanlarında bireyler arasındaki iletişimsizliği, yakın tarihte yaşamış, bazı tanınmış kişilerin yaşamlarını işlemiştir. "Her Gece Bodrum" romanıyla kendini tanıtan yazar, bu romanıyla bir anlık roman örneği vermiş ve bilinç akışı tekniğini kullanmıştır. Kişisel güncelerine dayanarak yazdığı bu romanını izleyerek "Ölüm İlişkileri" ve "Cehennem Kraliçesi"ni yayımlar. Kişilerin ön planda olduğu bu romanlardan sonra yayımladığı "Bir Akşamın Alacası'nın "siyasi bir söylev" olduğunu belirten yazar, "Mavi Kanatlarınla Benim Olsaydın", "Cemil Şevket Bey, Aynalı Dolaba İki El Roveller" adlı romanlarıyla günümüze gelmiştir.
Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selim İleri B) Oktay Akbal C) Elif Şafak
D) Peyami Safa E) Tarık Buğra

4. Aşağıdakilerden hangisi psikolojik öğelerin ağır bastığı romanlarıyla öne çıkan yazarlardan biri değildir?

- A) Samiha Ayverdi
- B) Peyami Safa
- C) Samim Kocagöz
- D) Selim İleri
- E) Ahmet Hamdi Tanpınar

5. ---, yeni ve modern anlatım teknikleriyle, şairliğinden gelen şiirsel üslubuyla, klasik roman anlayışını değiştiren zamanın kullanımına dair önerileriyle ve nihayet bilinçaltının verilerinden yola çıkan ruhbilimsel çözümlerleriyle 1950 sonrası Türk romanında çığır açan bir öncü olarak kabul edilmektedir. Batı'dan aldıklarını Doğu kültürü içinde eriterek veren yazar, neredeyse tüm romanlarında eski ile yeni arasında bocalayan kahramanlarının kişiliğinde huzursuzluk bunalımı yaşayan Türk toplumunun yitip giden ya da yozlaşan değerlerini sorgular.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Cevat Şakir Kabaağaçlı
- B) Ahmet Hamdi Tanpınar
- C) Peyami Safa
- D) Tarık Buğra
- E) Abdülhak Şinasi Hisar

6. Yazar, gerçeğin insanlar tarafından farklı şekillerde algılanacağı ya da kişiden kişiye değişiklik göstereceği tezi üzerine kurduğu bu romanında asli kişi Fahim Bey'in kişiliğinde insanlığın ortak noktalarını yakalamaya çalışır. Sıra dışı özellikler göstermesine rağmen aslında hepimizin içinde, iç çatışmaları, bunalımları ve kalabalık içindeki yalnızlığı ile bir Fahim Bey'in yaşadığını savunur. Roman kişinin "ahlâksız" - "dürüst" gibi birbirine zıt niteliklemlerle tanıtılması insana özgü değişkenliğin, dolayısıyla yanlışların olabileceğini vermeye hizmet eder.

Bu parçada romanından söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Ali
- B) Aziz Nesin
- C) Abdülhak Şinasi Hisar
- D) Nazlı Eray
- E) Pınar Kür

1. (I) Bireyin iç dünyasını anlatan romanlarda genellikle psikolojik roman tarzının etkisi vardır. (II) Bu tarz roman yazarlarının eserlerine hâkim olan zihniyet "insanın evren karşısındaki bireysel durumu ve kendi iç çelişkileri"dir. (III) Bu tarzın temsilcileri romanda yapı öğelerini insana özgü bir gerçekliği ifade etmek üzere düzenlemişlerdir. (IV) Metinlerde tasvirlerden çok ruhsal tahlile yer verilir. (V) Eserlerde realizm ve klasisizm akımlarının özellikleri kendini belli eder.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Batılılaşmanın toplumda, özellikle de ailede sebep olduğu sorunları ve çözümleri konu edinen ----; tasavvufi mesajlara, şeyh, tekke, tarikat, cami, cemaat gibi dinsel öğelere romanlarında yer vermiştir. Tarih, din ve tasavvuf yapıtlarında önemli bir yer tutar. Romanlarının yapısını "geçmiş-şimdi" çatışması üzerine kurmuştur. "Aşk Bu İmiş, Batmayan Gün, Mabette Bir Gece, Ateş Ağacı" önde gelen romanlarıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Samiha Ayverdi
B) Selim İleri
C) Mustafa Kutlu
D) Tomris Uyar
E) Orhan Pamuk

3. Ürünlerini 1950'den sonra veren yazarlar arasında romanlarının yapısını geçmiş - şimdi kutupluluğu üzerine kuranlar oldukça fazladır. Bunlardan Abdülhak Şinasi Hisar, Samiha Ayverdi ve Ahmet Hamdi Tanpınar gibi romancılar, Cumhuriyet öncesine kadar uzanan mutlu çocukluk dönemlerini, yıkılan bir uygarlığa ait kaybolan değerlerin özlemi içinde ve sisli bir camın arkasından okura yansıtmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada adı geçen yazarlardan herhangi birine aittir?

- A) Biz İnsanlar
B) İbiş'in Rüyası
C) 47'liler
D) Saatleri Ayarlama Enstitüsü
E) Cehennem Kraliçesi

4. Kalbi daha şiddetle çarpıyordu. Soğuk bir tahlil imkânsızdı. Hafızasının karmakarışık noktalarında ışıklar yanıp sönüyordu. Gündüzkü sahnelerden ve daha evvelkilerden hatıralar... Sırasız fakat birbirine bağlı... Vakitsiz ayrılışı ve yaylı kapıdan ürkek, tereddütlü girişi birbirini tamamlıyordu. "Bugün eve erken gitmeliyim. Babam bir hoş." derken Samim'e verdiği bulanık his içinde de şüphe, sislere bürünmüş bir ışık gibi kılavuzluk vazifesini yapmaya devam etmişti. O sezişin ve daha sonraki istidlâlerin (algılama) zaferi, şimdi Samim'in başına vuran öfkenin önünde bir dalgakırandı. Fakat yalanın, örttüğü hakikatten daha çirkin oluşu, "ikinci"nin bir ihanetten daha vahim isyanının gittikçe azarak devam ettiğini gösteriyordu.

Bu parçanın içerik ve dil özellikleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanın iç dünyası yansıtılmıştır.
B) Tekdüze bir anlatım tercih edilmemiştir.
C) Toplumsal bir kaygı ortaya konmuştur.
D) Olay değil, durumun tahlili üzerinde durulmuştur.
E) Egemen anlatıcı bakış açısı kullanılmıştır.

5. Aşağıdakilerin hangisinde verilenler bireyin iç dünyasını esas alan romancılar tarafından kaleme alınmıştır?

- A) Define - Ölmez Otu - Canan
B) Huzur - Destan Gönüller - Biz İnsanlar
C) Eylül - Yorgun Savaşçı - Teneke
D) Yarbükü - Fatih - Harbiye - Doludizgin
E) İnsan ve Şeytan - Viran Dağlar - Osmancık

6. 1950'lerden sonra ----, ----, ---- ve ---- gibi yazarlar, romanlarında bir uygarlık dairesi içinde geçmişin değerlerini, mutlu çocukluk yıllarını, birtakım sosyal değişim geçiren toplum ile birlikte kaybolan değerleri, yeni oluşan yaşam biçimlerini ve dünya görüşlerini geçmiş-şimdi, birey-toplum değerleri kutupluluğu içinde ele alarak nostaljik bir atmosfer oluştururlar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıda verilenlerden hangisi getirilemez?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Peyami Safa
C) Abdülhak Şinasi Hisar
D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Samiha Ayverdi

028F0D77

1. "..... Birçok fedakârlıklara hazırlanmak lâzım geldiğini anlıyordum. İçimde hep ne olduklarını bilmediğim gizli ve meçhul ümitlere sarılmıştım; onlar olmasa bir saniye nefes alamazdım çünkü bütün hesaplar aleyhime çıkıyordu, bu meçhul ümitler beni aldatırlarsa mahvolacaktım. Nüzhet'in doktorla evlenmesi ihtimalini düşündüm. Aklımla bunu tabii buluyordum. Hiçbir zaman benden dört yaş büyük bir kızla evlenmeyi kurmamıştım ve onun günün birinde benden başka biriyle evleneceğini kıskanmadan düşünmüştüm fakat böyle, ilk defa bir istekli çıkınca yepyeni bir mesele ile karşılaştığımı göreyerek biraz hayret ettim. Benim için bunun neden bir mesele olduğunu hâlâ anlayamıyordum."

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanın, yaşadıklarının etkisi altında olduğu hissettirilmiştir.
- B) İnsanın bir durum karşısında kapıldığı kaygı sergilenmiştir.
- C) İç konuşma tekniğinden yararlanılmıştır.
- D) Anlatımın belirli bir devinim göstermesine dikkat edilmiştir.
- E) İnsanın psikolojik durumu, haber cümleleri kullanılarak aktarılmıştır.

2. "Demek ki seviyordu, demek ki bir seneden beri belki, belki daha evvelinden beri, belki senelerden beri seviyor ve bunu gizliyordu... Necib'in kendine karşı bu kadar ciddi davranıp kalbinin duygularını hiçbir suretle açıklamaması, onu ruhunun derinliklerinde saklaması, kalbinden istemeye istemeye hissettiği memnuniyete şimdi teşekkür eden, bir hürmet ilave ediyordu; bu hareketi o kadar samimi, temiz, büyük görüyordu. Bir kere anlaşılınca tereddütler, korkular, şüpheler, bunlar gelip geçen, geldikleri zaman bile bu emniyeti yok edemeyen birtakım küçük bulutlar oldu; asıl olarak: 'O beni seviyor.' emniyeti ve bunun memnunluğu vardı..."

(Mehmet Rauf - Eylül)

Bu metinde yazar, kahramanın duygu ve düşüncelerini aşağıdaki tekniklerin hangisinden yararlanarak ortaya koymuştur?

- A) Anjambman
- B) Pikaresk
- C) Leitmotif
- D) İç monolog
- E) Geriye dönüş

3. (I) Yapıtlarında, tarihi yoğun biçimde kullanan Samiha Ayverdi'nin inceleme yazıları ve romanları Ankara üzerinedir. (II) Tasavvuf düşüncesi ve tarih özellikle romanlarında canlanmış, Kenan Rifai'yi eserleri yoluyla okuyuculara tanıtmaya çalışmıştır. (III) "Batmayan Gün" ve "İnsan ve Şeytan" adlı romanları geçmiş arayışının ürünleridir. (IV) Geçmişe duyduğu özlemi en iyi yansıtan romanıysa "İbrahim Efendi Konağı"dır. (V) Eserlerinde özellikle geçmiş-şimdi çatışması, Batılılaşma ile birlikte meydana gelen değişimin aileyi olumsuz etkilemesi bireyin iç dünyasından hareketle verilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. **Aşağıdakilerden hangisi bireyin iç dünyasını esas alan romanlarda öncelikli olarak görülen konu ya da kavramlardan değildir?**

- A) Doğu - Batı karşıtlığı
- B) Gerçekçi tabiat tasvirleri
- C) Manevi huzursuzluk
- D) Bireyler arası iletişimsizlik
- E) Geçmiş-şimdi çatışması

5. Cumhuriyet Dönemi yazarı olmasına rağmen dil ve üslup açısından Meşrutiyet kuşağına bağlı kalan sanatçının, bütün yapıtları esas olarak "hatıra"ya dayalıdır. "Fahim Bey ve Biz" adlı romanı hem kişisel hem toplumsal nedenlerden dolayı gerçekle ilişkisi hastalıklı hâle gelen, bunalımlı bireyi anlatan bir eserdir **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen sanatçının roman türündeki yapıtlarından biridir?**

- A) Boğaziçi Yalıları
- B) Boğaziçi Mehtapları
- C) Geçmiş Zaman Köşkleri
- D) Aşk İmiş Her Ne Var Alemde
- E) Ali Nizami Bey'in Alafrangalığı ve Şeyhliği